І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЮ ЙОРК — ЧЕТВЕР, 27-го ЧЕРВНЯ 1974 — ЦЕНТІВ 20 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK — THURSDAY, JUNE 27, 1974 — No. 120. — VOL. LXXXI.

В Йонкерс засновано „Комітет оборони української правди"

Йонкерс, Н. Й. — У зв'язку з тим, що у недавно опублікованому в американській пресі списку осіб, які мали б поповнити в роки Другої світової війни воєнні злочини і в справі яких імміграційні чинники Департаменту справедливости ведуть слідство, є включений кол. старшина Української Повстанської Армії громадський діяч в ЗСА Лев Футала, представники місцевих організацій і запрошені громадяни на двох зібраннях 18 і 25 червня оформили „Комітет оборони української правди" (Ukrainian Antidefamation Committee). Завданням цього Комітету буде повести активну оборону Лева Футали, а також цих українських збройних формацій з періоду Другої світової війни, які вели боротьбу за протинімецькому і протисовєтському фронтах, зокрема Української Повстанської Армії. Треба відзначити, що як тільки появилися вістки в місцевій пресі про УПА як „нацистську армію" („Геральд Стейтсмент", 7 червня), була переведена на місці роз'яснювальна акція. Газета „Геральд Стейтсмент" дала виєснення, а в редакційній з 12 червня щодо Лева Футали заявила, що ніхто не може твердити про будь-яку його вину до того часу, поки така вина не є доказана в суді. „Лев Футала є натуралізованим громадянином. Не можна відмовляти йому „доброго імени", чи його турбувати з уваги на досі не підтверджені закиди. Він бачив свою батьківщину, руйновану нацистами і комуністами. Не даймо йому причини виступити з закидом, що його прибрана країна стосує таку саму тактику".

На нараді 25 червня Комітет оборони уконституювався, обираючи головою С. Коцебалу, а його заступниками М. Бурчака, М. Климка, В. Чолія та д-ра В. Кіналя. Секретарем обрано мгра Л. Кодинського, а до помочі йому утворено секретаріят в складі: Н. Немерицька, Оксана Климко, Марія Кіцюк, Р. Зварич, М. Кульчицька та Мирослав Футала. Про потрібні фінансові засоби дбатимуть скарбники Б. Вітюк та Д. Івасютин. Комітет схвалив плян праці на терені Йонкерсу у сподіванні, що того роду оборонна акція українських збройних формацій матиме загальний характер.

Попереджують про небезпеку від фаєрверків

Ню Йорк. — Хоча Федеральна Комісія для справ безпеки продуктів минулого тижня відмовилася заборонити продукцію та продаж фаєрверків, включно з так званими „фаєркрекерами", то цілий ряд федеральних, стейтових і міських урядовців з різних частин ЗСА виступили з перестрогами про небезпеку від цих фаєрверків і жадали їх заборони. Наприклад, Ловелл Беллін, комісіонер здоров'я міста Ню Йорку, заявив, що кожного року від 5 до 15 тисяч осіб, переважно дітей ниже 11-го року життя, є поранені цими фаєрверками. Найчастіше трапляються поранення очей та серйозні попечення. Беллін сказав, що не зважаючи на факт, що в Ню Йорк стейті заборонено продавати будь-які фаєрверки, їх продають цілком відкрито, а поліція рідко коли придержує нелегальних продавців. Комішенер Беллін, як і інші урядовці, виступив із своєю перестрогою напередодні Дня Незалежности ЗСА, коли ці фаєрверки найбільше вживаються. Деякі з цих службовців натаврували федеральну Комісію для справ безпеки продуктів за те, що вона вже минулого тижня не заборонила вироблення та продаж фаєрверків в цілій Америці, а відложила своє рішення аж до часу після 4-го липня.

Інж. Роман Павлишин, голова відділу будівель австралійської провінції, відвідав ЗСА

На відвідинах у „Свободі". Сидять (зліва): інж. Юліян Ястремський, інж. Роман Павлишин та ред. Зенон Снилик.

Джерзі Сіті. — Минулого тижня Головну Канцелярію УНСоюзу в нових приміщеннях та „Свободу" в дотеперішніх відвідав інж. Роман Павлишин, який очолює відділ будівель в уряді провінції Квінсленд в Австралії та який приїхав до ЗСА 27-го травня службово на консультацію з фірмою Скідмор, Овін і Меррил в Чікаго в справі побудови нового адміністраційного центру в Брізбейні, столиці провінції Квінсленд. Повернувшись до Австралії, інж. Павлишин предложить провінційним властям на затвердження остаточний проєкт будови, якою він опісля завідуватиме з рамени провінційного уряду.

Інж. Роман Павлишин, займаючи високе і відповідальне становище в провінційному уряді, рівночасно бере найактивнішу участь в українському житті. Він очолює Пластову Станицю в Брізбейні і 16 років був головою місцевої нашої Громади, для якої проєктував українську католицьку церкву. Минулого 1973-го року він був в ЗСА і Канаді з рамени Союзу Українських Організацій Австралії в справах СКВУ. Також під час теперішнього побуту в цих країнах він відвідав ряд наших громадських і професійних установ та мав розмови з українськими проводами. Український Народний Союз і „Свободу" інж. Павлишин відвідав в товаристві архітекта інж. Юліяна Ястремського та в приміщеннях і під час спільного полуденку з екзекутивними урядовцями і редакторами ділився своїми враженнями і спостереженнями та інформаціями про українське життя в ЗСА, Канаді і Австралії.

Найвищий суд уневажнив закон відносно „права на відповідь" в пресі

Вашингтон. — У вівторок, 25-го червня, Найвищий Суд ЗСА одноголосно уневажнив закон стейту Флорида, згідно з яким газети були зобов'язані поміщувати відповіді публічних службовців і кандидатів на них на неприхильні редакційні статті та коментарі. Говорячи в імені цілого Найвищого Суду, головний суддя Воррен Бирґер заявив, що коли б уряд мав право вимагати від газет, щоб вони поміщували такі відповіді, то це нарушало б Перший Додаток до Конституції, який гарантує свободу преси. Суддя Бирґер сказав, що такий закон справді наказував би редакторам, що вони мають поміщувати в своїх газетах, а це не тільки було б втручанням у функції редакторів, а становило б цензуру. Коментатори вказують, що це рішення Найвищого Суду не стосується тільки закону стейту Флорида, а матиме важливі наслідки для цілої країни, бо запевнить, що жадний інший стейт чи федеральний уряд не матимуть права встановляти такі закони. Минулого березня президент Ніксон закликав Конґрес схвалити законопроєкт, який мав би на меті охороняти „особисті права публічних осіб" та повідомив, що Департамент справедливости почав виготовляти такий законопроєкт, який надавав би публічним службовцям і кандидатам на них „право на відповідь" в пресі. Останнє рішення Найвищого Суду заперечує, що такий закон був би проголошений неконституційним.

Того самого дня, тобто у вівторок, 25-го грудня, Найвищий Суд голосами 5 проти 4 заявив, що приватні особи мають право позивати газети, телевізійні станції та радіовисильні за „наклеп", якщо ці засоби масової інформації помістили вістки, які були фальшиві та очорнили репутацію даних приватних осіб. Але Найвищий Суд зазначив, що „публічні службовці" та „відомі особи" мусять скорше доказати, що засоби масової інформації „нерозсудливо нехтували правдою", заки зможуть одержати відшкодовання. Приватні особи, які на думку Найвищого Суду не мають таких нагод відповісти газетам, телевізійним і радіостанціям, як мають „публічні службовці" та „відомі особи", зобов'язані тільки доказати „недбальство" цим засобам масової інформації, щоб одержати відшкодовання.

Юридична Комісія оприлюднить більшість зібраних досі інформацій

Вашингтон. — Юридична комісія Палати Репрезентантів, яка розглядає можливості формального обвинувачення президента Ніксона, у вівторок, 25-го червня, проголосувала оприлюднити більшість інформацій, зібраних під час 6-ох тижнів закритих переслухувань цією Комісією. Демократичний конґресмен Пітер Родіно, голова Комісії, повідомив, що ці інформації будуть правдоподібно оприлюднені вже наступного тижня, або найпізніше до 15-го липня. Білий Дім, який вже кілька тижнів закликав Комісію відкрити свої переслухування для публіки та оприлюднити зібрані досі інформації, привітав останнє рішення Комісії. Речники Юридичної комісії повідомили, що буде оприлюднено коло 7,800 сторінок інформацій, але деякі документи, які вважаються „таємними", не будуть опубліковані. До таких таємних документів належать, наприклад, ті, що зв'язані з бомбардуванням ворожих позицій в Камбоджі тощо. Конґресмен Родіно та республіканський конґресмен Едвард Гачінсон рішатимуть які додаткові інформації та документи не будуть оприлюднені, з огляду на питання державної безпеки, чи державних таємниць.

Чорний генерал призначений на високий пост

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що генерал-поручник Даніел Джеймс, найвищий рангою неґритянський старшина в збройних силах ЗСА, 1-го вересня ц. р. перебере пост заступника коменданта відділу військового летунства, знаного як „Мілітарі Ерліфт Коммнд". Речники Пентагону заявили, що генерал Джеймс має всі вигляди в недалекому майбутньому стати комендантом цього відділу військового летунства та бути підвищеним до ранги повного генерала, тобто генерала із 4-ма зірками. Досі жадний неґр ще не осягнув ранги повного генерала. Генерал Джеймс тепер занимає пост заступника асистента секретаря оборони.

Президент Ніксон взяв участь у вершинній конференції західніх держав

Брюссель. — Для відзначення 25-річчя з часу сформування Північно-Атлянтійського Оборонного Союзу (НАТО) тут відбулася 25 і 26 червня зустріч лідерів держав-членів НАТО, на якій крім обговорення поточних питань політики НАТО, формально підписано узгіднену на конференції міністрів закордонних справ держав-членів НАТО в Оттаві Атлянтійську декларацію принципів. ЗСА на цій зустрічі були репрезентовані президентом Ніксоном, який прибув до Брюсселю 25-го червня, їдучи на вершинну конференцію до СССР. Згідно з заявою президента Ніксона, нова Атлянтійська декларація принципів ставить перед Північно-Атлянтійським Оборонний Союз, який виявився необхідним для справи збереження миру в Европі і світі, „нову перспективу". В оцінці президента Ніксона, „без Союзу не могло б початися відпруження. Без сильного Союзу у майбутньому, можна сумніватися, щоб відпруження втрималося".

Мета поїздки президента Ніксона до СССР

Безпосередньо перед своїм виїздом до Европи президент Ніксон ствердив, що його поїздка до СССР має три цілі. „По-перше, — заявив Президент, — ми надіємося скріпити двосторонні відносини між двома найсильнішими державами у світі. По-друге, ми надіємося розвинути відносини співпраці, щоб в цей спосіб заступити конфронтацію в інших критичних районах світу, де може прийти до конфлікту між двома великими державами. І по-третє, ми надіємося зробити поступ і посунутися вперед на відтинку, визначеному в 1972 році — щодо обмеження тягару, а також загрози атомового узброєння, що тяжить над нашими двома державами і над цілим світом".

Інформуючи про свої пляни і цілі, і президент Ніксон і державний секретар Г. Кіссінджер підкреслили у своїх виступах, що не треба очікувати якихось особливих і незвичайних вислідів з вершинної конференції в СССР.

Рада Економічної Взаємодопомоги відзначила 25-річчя

Софія. — У зв'язку з XXVIII сесією Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ), що почалася тут 18 червня, члени цієї Ради, держави совєтського бльоку, відзначили 25-річчя з часу її утворення. Згідно з повідомленням ТАСС, на цій сесії РЕВ делегації соціялістичних країн мали обговорити питання, зв'язані з реалізацією комплексної програми дальшого поглиблення і вдосконалення соціялістичної програми дальшого поглиблення і вдосконалення соціялістичної економічної інтеґрації. Як відомо, ця комплексна програма інтеґрації економік країн совєтського бльоку запланована на час 15-20 років. Газета „Правда" з 18 червня, коментуючи наради РЕВ, написала, що йдеться про „інструмент узгідненої марксистсько-ленінської політики братських комуністичних і робітничих партій країн соціялізму". Даючи інформацію про РЕВ за останнє чверть століття, на початку сесії секретар РЕВ Н. В. Фадєєв заявив, що об'єднання країн-членів Ради Економічної Взаємодопомоги виявилося „найдинамічнішим щодо розвитку районом світу". Порівняно з 1948 роком національний дохід країн-членів Ради зріс 8 разів, а об'єм продукції збільшився 12 разів — заявив Н. В. Фадєєв. Сесія схвалила окрему декларацію у зв'язку з 25-річчям.

Черговий арабський терористичний акт в Ізраїлі

Єрусалим. — Згідно з офіційним ізраїльським повідомленням, 24 червня три палестинські арабські терористи потаємно перейшли ливансько-ізраїльський кордон і напали на місцевість Нагарію, вбиваючи трьох ізраїльтян — мешканців Нагарії та одного ізраїльського вояка. П'ять ізраїльських вояків були поранені в час перестрілки з терористами, які також загинули в зударі з військовою ізраїльською частиною. Серед вбитих цивільних громадян є одна жінка і двоє дітей, які находилися у домі, що його захопили арабські терористи. Це вже четверта арабська терористична протиізраїльська акція на території Ізраїля від 11 квітня, коли арабські терористи заатакували Квірят Шемона, вбиваючи там 18 ізраїльтян. Керівництво Палестинського визвольного фронту в Бейруті повідомило, що у цьому останньому випадку йдеться про терористичний акт, виконаний палестинськими арабами, які проживали на території під ізраїльською контролею, а не про напад арабів з Ливану.

Міжнародна Організація Праці розглядала внесок на засуд СССР за використовування „невільничої праці"

Женева. — Понад шість годин тривала дискусія над пропозицією резолюційного комітету Міжнародної Організації Праці визначити Совєтський Союз, як одну з держав, як стосує в себе „невільничу працю". Проєкт такої пропозиції спирався, як інформує з Женеви агентство Асошіейтед Прес, на висновках, що їх зробила міжнародна група юристів, яка ще в 1961 році осудила совєтське законодавство за це, що воно передбачає примусову працю для осіб, які „відмовляються від соціяльно корисної праці і провадять антисоціяльний, паразитний спосіб життя". Свій проєкт резолюції із засудом Совєтського Союзу комісія схвалила більшістю 3:1 голосів, стверджуючи, що СССР нарушує конвенцію, яка забороняє „невільничу працю". Як інформує Асошіейтед Прес, це вперше за 55 років історії Міжнародної Організації Праці, ця Організація поставила на „спеціяльний список" вільну державу, видвигнувши проти неї конкретне обвинувачення. Совєтський делеґат С. А. Іванов у відповідь на проєкт такої резолюції заявив, що її метою є відновити холодну війну. Проти внеску голосували, зглядно стримались від голосування країни совєтського бльоку і т. зв. третього світу, тобто Азії та Африки. Треба відзначити, що в списку держав, які в себе стосують „невільничу працю" було всіх разом 23 країни, головним чином з Азії та Африки. За словами С. А. Іванова, пропозиції комісії спираються на „перекручені звідомлень, поданих його урядом". Обов'язкової праці, яку вимагає совєтський за „соціяльне паразитство", не можна порівнювати, твердив Іванов, з „примусовою працею". Відкинення цієї пропозиції комісія осудила Боббай Д. Спірс з Департаменту праці ЗСА, заявляючи, що тепер конференції мусять вирішити, „чи маємо стосувати інший стандарт супроти малих і слабших держав, а інший супроти великих і сильних".

В Паризькому університеті навчають української мови

Париж. — Серед різних спеціялізованих навчальних інститутів Парижу існує від 1669 року „Школа мов", що її перетворено в 1795 році на Державну школу живих східніх мов, в якій вивчають різні мови Східної Европи, Азії й Африки. В 1971 р. цю Школу перетворено на Державний Інститут східніх мов і цивілізацій та приєднано як складову частину до Університету Нової Сорбонни Париж 3.

В цьому Інституті викладають тепер 60 різних мов, серед яких також українська. Навчання української мови почалося в 1939 році і безперервно триває досі. Професорами української мови були Ілько Борщак, Марія Шеррер, а тепер Еміль Крюба; асистентами був Омелян Савчин, тепер Аркадій Жуковський і Ольга Мандзюк.

Навчання української мови триває три роки. Крім вивчення мови, студент здобуває загальні знання з української літератури, історії, географії. Студенти, які володіють українською мовою, можуть закінчити студії за два роки.

Інститут східних мов і цивілізацій видає різні дипломи, залежно від прослуханих викладів однієї чи двох мов. З української мови за два роки здобувається 10 кредитів і сертифікат, а за три роки 16 кредитів і диплом Інституту. Здобуті кредити визнані всіма університетами світу. Для запису на студії в цей Інститут потрібно мати закінчену середню освіту і свідоцтво зрілости (бакалаврят).

Поруч української мови студенти можуть вивчати в Парижі різні інші фахи. Запис на перший рік студій триває до 15 вересня 1974 року. Адреса Інституту:

Institut National des Langues et Civilisations Orientales, 2, Rue de Lille, Paris 7-e, France.

Юний ансамбль „Верховина" при катедрі св. Миколая в Чікаго відбуває поїздку по Европі

Рим (Ю. Г.) — „Ваша пісня насуває нам думку не тільки про Америку, але головно про Вашу батьківщину Україну, яка не є Вашою" — говорив не без зворушення Папа Павло VI до майже двох сотень української дітвори і юнацтва, що становлять Юний Ансамбль „Верховина" при катедральному храмі св. о. Миколая в Чікаго та які тепер, завдяки Владиці Ярославові Габрові та їхньому духовному опікунові о. крилошанинові Василеві Білинському відбувають тритижневу поїздку по Европі. Авдієнція цього великого Юного Ансамблю в Папи Павла VI відбулася в середу, 19-го червня, в приявності Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа, Владики Габра, ряду священиків та майже одної тисячі інших прочан, які з подивом слухали виступів перед Папою трьох груп Ансамблю: юного хору під диригентурою Ярослави Процишин, ґітаристів під проводом Ганусі Мрицук та студентського хору „Спудеї" під диригентурою Юрія Яримовича.

Ансамбль вибрався на прогулянку до Европи винайманим літаком з Чікаго в п'ятницю, 14-го червня, з Владикою Ярославом Габром та отцями-опікунами. В Ансамблі є всіх разом 179 дітей і юнаків та юначок. В неділю, 16-го червня, вся група була на Святій Літургії, яку відправив в соборі св. Софії Блаженніший в співслуженні Владики Ярослава і духовенства. Під час Служби Божої співав Юний хор. Опісля відбулася зустріч з Блаженнішим, який висловлював свою радість, що в далекому від України Чікаго так гарно виховується в українському дусі наша молодь. У вечорі того дня в заповненій залі університету відбувся концерт на честь Блаженнішого. В наступні дні юні туристи мали зустріч з Архиєпископом Іваном Бучком, оглянули українські церкви, Велику і Малу семінарії та інші установи, а після авдієнції в Святішого Отця вибралися в дальшу поїздку по Італії та інших европейських країнах.

Делеґація УССР

Каракас. — Як відомо, тут почалася 20 червня друга сесія Третьої конференції Об'єднаних Націй для справ морського права. Конференція триватиме до 29 серпня. До Каракасу на конференцію прибула також делеґація Української ССР, яку, як інформує РАТАУ, очолює В. І. Сапожников.

На Союзівці почалися тенісовий і діточий табори

Керґонксон, Н. Й. — Шістдесят молодих любителів тенісу та 25 дівчаток у віці від 8 до 11 років були першими гостями Союзівки минулої суботи, 22-го червня, відкриваючи літне таборування на цій популярній оселі УНСоюзу в Кетскільських горах.

Не забуваючи про це, що багато їхніх друзів, а то й родичів, були в цей день учасниками маніфестації у Вашингтоні, присвяченої десятиліттю відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові та протестаційній акції в обороні людських прав, молоді таборовики вислали листа до президента Ніксона з проханням інтервеніювати в справі Валентина Мороза, Леоніда Плюща та інших українських політичних в'язнів. Підписаний усіма учасниками таборів Союзівки та їхніми інструкторами лист переслано до Білого Дому.

Діточим табором у затишній віллі „Львів" завідує п-ні Євгенія Цікало, а її асистентками є: Роксоляна Робак, бунчужна; Оля Длябога, писар; та сестрички Наталка Пак, Петруся Савчук, Андрея Балко, Христя Кляшіщак, Ліда Кавань. Темою табору, до якого зголосилося 40 дівчаток з шістьох стейтів Америки, є „Чар України", а його програма включає, крім пізнання культури та історії України, сучасні події, особливо рух спротиву та боротьба українського народу за волю і незалежність.

Учасниці цьогорічного дівочого дитячого табору на Союзівці.

В тенісовому таборі, який з кожним роком зростає, бере участь понад 60 дівчат і хлопців у віці 12-18 років. Серед учасників цьогорічного табору є навіть юні тенісисти з далекої Каліфорнії. Табір провадять ред. Зенон Снилик та інж. Юрій Савчак, в асисті Романа Ракочого, мол., та Олі Позванюк, молодої учительки з Філадельфії. Крім щоденних лекцій гри в теніс, таборовики вправляють біги, руханку, плавання, відбиванку та користають з усіх інших улаштувань Союзівки. Їхнім щоденним вправам приглядаються щораз то більше гостей, які прибувають на цю оселю УНСоюзу на відпочинкові вакації. Тенісовий табір триватиме до середи, 3-го липня, а 23 і 24 серпня, Союзівка влаштовує для цьогорічних і минулорічних таборовиків спеціяльний тенісовий турнір. Переможці цього турніру візьмуть участь в крайових мистецтвах тиждень пізніше під час довгого „вікенду" з нагоди свята Дня праці.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пересторога на часі

Інтерв'ю американського коментатора Волтера Кронкайта з совєтським письменником - лавреатом А. Солженіциним якраз напередодні поїздки президента Ніксона до СССР можна оцінювати як своєрідну пересторогу на часі з боку людини, яка знайшлася в авангарді активного спротиву совєтській системі і прекрасно познайомлена з підсовєтською дійсністю на сучасному етапі. В оцінці А. Солженіцина, поїздка президента Ніксона і вершинна конференція з совєтськими верховодами не буде позитивним вкладом на шляху справжнього замирення, а радше навпаки. Враховуючи загальну ситуацію в ЗСА і помилкову інтерпретацію Заходом підсовєтської дійсности, А. Солженіцин заповів, що вершинна конференція буде черговим ступенем в закріпленні совєтських великодержавних позицій. Ідеться про те, що, як це виразно відзначив А. Солженіцин, — Захід своєю політикою тільки сприяє плянам Москви, для якої „політика відпруження" має дуже конкретну мету — забезпечитися матеріяльно - технічною допомогою Заходу і з цією допомогою закріпити свою перевагу над цим же Заходом.

Розвиток подій упродовж останніх років на міжнародній арені підтверджує правильність такої оцінки і таких висновків. Для нікого більше не є ніякою таємницею, що, не зважаючи на всі труднощі, Совєтський Союз на відтинку військової сили досягнув майже рівноваги у відношенні до ЗСА. Дискусія, яка на цю тему почалася між державним секретарем Генрі Кіссінджером, архітектом політики співпраці з СССР, та сенатором Генрі Джонсоном, який усвідомив собі совєтську загрозу і намагається їй протиставитися, виявляє, наскільки небезпечним є шлях, що на нього стали З'єднані Стейти під проводом президента Ніксона, впевненого в тому, що йому вдалося знайти задовільну відповідь на питання американсько - совєтських відносин.

А. Солженіцин підтвердив факт, що совєтський режим, користаючи з такої настанови західніх держав, а зокрема ЗСА, розпочав заходи, щоб подавити всякі вияви спротиву. Внутрішня консолідація є необхідною для Кремля, який з такою впертістю обороняє принципу невтручування у внутрішні справи інших держав, коли на порядок дня виринає питання основних прав людини. Як відомо, у своїй недавній промові в Аннаполісі президент Ніксон висловився у підтримку такого совєтського розуміння цього принципу, що у свою чергу осторогу Солженіцина робить незвичайно актуальною. Остається, однак, відкритим питання про те, чи президент Ніксон і Генрі Кіссінджер виявлять принаймні мінімальне зрозуміння для так поставленої Нобелівським лавреатом проблеми.

Ідеї і люди

Як навіть наиспосібніша і найздоровіша людина без ідеї не багато варта, так і навіть найбільша і найшляхетніша ідея буде мертва, як не матиме визнавців і послідовників. І знову ж, великі ідеї вимагають великих людей.

Міркування про ідеї і людей приходять у зв'язку із суботньою великою українською маніфестацією у Вашингтоні з нагоди 10-річчя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки та у протесті проти совєтської тиранії в Україні. Очевидно, що ідея боротьби за волю і незалежність сама по собі велика і такою ж великою треба вважати ідею допомоги тим, що за волю змагаються, тим більше, як ідеться про рідних братів і сестер. Ми маємо цю ідею, вона існує вже від перших українських поселенців на американській землі. Вашингтонська маніфестація переконує, що ця наша велика ідея має своїх вірних послідовників також і сьогодні.

Говорять і переконують про це факти. Десять тисяч людей приявних на маніфестації, з того тисячі з віддалених місцевостей, включно з Чикаґо. Добру половину на маніфестації становили люди середнього віку та молодь. Багато з них були в одностроях своїх організацій, інші у вишиваних блюзочках, багато з них мали в руках синьо-жовті прапорчики. На ще більший подив заслуговують старші віком люди, часто із всілякими фізичними недомаганнями, які все ж таки вважали за свій обов'язок своєю приявністю на цій маніфестації та зв'язаними з цим коштами підтримати велику ідею допомоги братам у їхніх змаганнях за волю.

Маніфестація у Вашингтоні була одною з найбільш успішних українських політичних акцій в Америці. Її вартість тим більша, що кілька днів пізніше в тій самій справі, в справі рятунку Валентина Мороза та інших жертв совєтської тиранії, сміливо виступив видатний російський дисидент, академік Сахаров. Але ця маніфестація мала і велику вартість для нашого власного життя, як громади, бо скріпила в нас надію, що ми не тільки маємо велику ідею, але також відданих її послідовників.

І. Вовчук

В ХАЩАХ ЗАВУЗЛЕНОГО ВІДПРУЖЕННЯ

(2)

В березневому числі дуже поширеного (видається на шести мовах) тижневика „Новое Время" ч. 10 надруковано дуже довгу статтю — „Перевертні". Вона появилася в журналі зараз після виселення А. Солженіцина з Москви, коли стало відомо, що його книгу мають видати кілька видавництв. А уривки з неї почали передавати кількома мовами через радіо. Перед редакцією журналу поставлено подвійне завдання. Паралізувати або бодай послабити розголос Солженіцинової правди зі засудом окаянної доби большевизму. Пов'язанням української національно - визвольної боротьби з фашистівськими злочинами пошкодити українській спільноті в західньому світі, утруднити її працю, пов'язану з визволенням України. Налякати слабодухих членів української спільноти, посіяти дух зневіри.

Йона Андронов, автор статті, бувалий і вправний кореспондент — сочинитель на задану тему. Він вміло пускає спрепаровані вістки про „пов'язаність з Берліном Української Повстанської Армії, яка за його видуманим твердженням „співпрацювала з фашистами" і „підлягала наказам з Берліну". Сочинителі з йонкерської газети переповіли ті спровокативні вимисли Андронова по своєму і вийшло, що „українська фашистівська армія сотворена гітлерівцями допомагала СС" ліквідувати жидів у Бабиному Ярі.

Чи подумали редактори про шкоду людині і цілій громаді, а з нею і всій українській спільноті? Мабуть ні, бо коли б думали, то не ширили б клевети на людину і спільноту, перекреслюючи морально етичні підвалини свободи. Брехня знецінює слово і стелить дорогу насильствові, найбільшому ворогові людської і національної свободи. Большевицька система є д инодержавства „ізмерзокапостивши" землю українську, все життя суспільне намагається утримати брехнею. В тій системі вона стала примусовою найогиднішою прикметою в житті. Не хочеться вірити, що в детентівському миротворному тумані та хвороба пробивається і до нас, звужуючи людську свободу.

Виступ „Нового Времени" — один із багатьох засобів у боротьбі большевицького єдинодержавства проти українських самостійницьких сил у вільному світі, щоб послабити їхню працю, паралізувати зростаючу підтримку шляхетних суспільних сил ЗСА й інших країн нескореним діячам і борцям українського національно-політичного руху.

∴

В народній приповідці говориться, що „на похиле дерево кози стрибають". Йон Андронов дорікає американським сенаторам за те, що вони знову відмовилися ратифікувати конвенцію про злочини останньої війни, бо не хочуть, як твердить автор, посилати людей запідозрених на суд. У американського читача, який повірить в теревені „Нового Времени", може скластись враження, що тих злочинців скрізь повно. Для підсилення кореспондент переповідає про свою зустріч з Сол Мерксом — директором нюйоркського відділу іміграції і натуралізації.

Говорилося про багато речей. Запевнивши кореспондента, що нюйоркський відділ письнує і не легковажить справ злочинств, директор натякнув звідкіля вітер віє. „Документи, які розкривають військові злочини одержано, як заявив Меркс, із Москви, і він запевнив, що поставиться до них з усією серйозністю". Від себе Андронов зауважує: „Чи буде обіцяне виконано не знаю, але ясно бачу: занадто повільно діє досі механізм американського п р а восуддя. Видно, що на ньому відбивається дух „холодної війни".

Можна б поставити крапку. Читач сам зробить висновок, в які хащі може завести Америку завузлений детент, коли здорові сили американської спільноти не протидіятимуть підступному наступові на свободу під прикриттям м и ротворного туману. Але, через свіжий виступ Лева Толкунова, члена делеґації в парляментарній показусі СССР, яка під проводом Б. Поламарева недавно відвідала ЗСА, і останній виступ президента Р. Ніксона, доводиться дещо додати.

Лев Толкунов, виступивши на сторінках урядового офіціозу „Известия" через два тижні після промови президента Ніксона в Аннаполісі, назвав дискусію в Конґресі ЗСА про узалежнення торгівлі з СССР і кредитів для неї від свободи еміґрації для громадян імперії „намаганням завести американський нагляд за свободою еміґрації совєтських громадян СССР". Отаке встругнув! Так ,мов би не уряд московський, членом якого є Толкунов, спеціяльними указами встановлював диференційовані ціни на кожного громадянина, що задумає вибиратись зі соціялістичного царства імперії. Як на худобу! А тепер конґресові закидається намагання наглядати „за свободою еміґрації" яку уряд СССР продає, як товар. Своїм виступом Толкунов ще раз пригадав про величезну різницю розуміння свободи в большевицькому тоталітарному світі і поза ним.

В промові, виголошеній в Морській Академії, президент Ніксон підкреслив, що його політика виключає втручання у внутрішні спра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман Ільницький

УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА В ЧАС МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ

(З нагоди виїзду през. Ричарда Ніксона до Москви)

I

Серед деякої частини українців є поширена думка, що мирне співіснування між Сходом і Заходом створює найгіршу коньюнктуру для української визвольної справи. Тому до речі буде приглянутись цій справі ближче і проаналізувати це питання. Чи направду наближення Заходу і Сходу закриває перед нами шляхи успішної політичної діяльности в користь України? Відповідь на це питання тим більше актуальна, що поїздка Ричарда Ніксона до Москви буде, безперечно, важливим кроком в напрямі закріплення політики відпруження ще на довгі роки.

Чому прийшло до політики мирного співіснування?

Для ясности треба зазначити, що політика мирного співіснування між двома н а д п о т у г а м и і т и м и б л ь о к а м и, які гуртуються коло них, ще не має своєї історії. У західніх енциклопедіях не знайдете гасла „мирне співіснування", хоча аспект холодної війни і її історії досить основно обговорено. Ніхто, наприклад, не може з повною точністю сказати, коли разпочалось мирне співіснування. Дехто вважає, що воно почалось після повалення уряду Маленкова і приходу до влади колективного керівництва, очолюваного Н. Хрущовим. Інші переносять його на 1964 р., отже пов'язують його з урядом Л. Брежнева. Ще інші думають, що формальне започаткування відпруження сталось під час відвідин Н. Хрущова в Америці в 1959 р. і його розмови із Двайтом Айзенгавером у Кейп Дейвіді. Всі пригадуємо, як після тих розмов світ заговорив про „духа Кейп Дейвіду", що означало духа відпруження, доброї волі, налагодження непорозумінь між ЗСА і СССР. А втім це й не так важливо, щоб встановити докладну дату початку мирного співіснування, бо цього й не можна зробити, поскільки воно не прийшло внаслідок якогось формального міжнародного договору. А політичні, так як і всякі інші духові процеси, воплочуються з духа часу, з обставин і з потреб даної епохи, і їх важко зідентифікувати з означеним місцем і часом. Які ж це потреби, який дух породив політику мирного співіснування?

Багато причин склалися на виникнення тієї політики, але головніші з них такі: глобальні розміри економіки нашого часу, універсальний розвиток комунікаційних середників (радіо, телевізія, сателіти) і винахід атомової енергії. Кожен із цих чинників зокрема і всі вони разом примушують уряди всіх держав, але насамперед уряди обидвох надпотуг, залишити ізоляцію та зв'язану з нею політичну конфронтацію і шукати між собою наближення і співпраці. Кращі уми людства почали застановлятися над тим, як ревізувати дотеперішній стиль міжнародного життя так, щоб не допустити до економічної руїни і атомової катастрофи. Внаслідок тих пошуків, зродилася, між інш., також політика мирного співіснування з активною участю в ній Заходу (тут треба нагадати, що термін „мирне співіснування" вживався в СССР ще за часів Леніна). Але поскільки ця концепція, явище порівняльно молоде, то й цілком зрозуміло, що вона ще є в процесі кристалізації, вона розвивається і далеко ще не завершена політичним поняттям. Спочатку Захід уявляв собі мирне співжиття, як застосування до обставин нашого часу давньої засади клясичного лібералізму „лессе фер, лессе пассе" (жити і дозволити жити). Декому з теоретиків співіснування хотілось бачити її, як концепцію невтручання у внутрішні справи противника, головно двох ідеологічних бльоків: західнього та східнього. У 1950-их роках Захід був би радо погодився на мирне співіснування з радянським бльоком під умовою, що Москва відмовиться від поширювання комуністичних ідей у сфері його впливів. Німецький автор П. Квароні у 1961 р. писав: „Ми розуміємо під мирним співіснуванням визнання того, що капіталістична суспільність має таке саме право на дальше існування, як і комуністична. Комуністи повинні визнати це право і дати нам спокій". Приблизно в такі рамки укладались погляди на співіснування усіх політиків західнього світу того часу.

Але досить швидко виявилось, що таке розуміння співіснування не вдається провести в практичне життя головно тому, що комуністи не хотіли зрезигнувати з підривної діяльности в капіталістичних державах. Отже вже в 1964 р. Дін Раск, міністер заграничних справ ЗСА, говорив, що завданням Америки є „заохочувати в комуністичному світі еволюцію до національної незалежности", а сенатор Дж. Фулбрайт висловився в Сенаті так: „Ситуація відкриває перед Заходом цікаву і важливу можливість впливати на події в комуністичному світі в напрямі сприятливому з точки зору безпеки та інтересів Заходу. . . Тепер ми дістали можливість впливати на події в країнах Східньої Европи в такій формі, щоб це сприяло зміцненню їх свободи і національної незалежности. Вміле використання торгівлі, дипломатії і обміну в галузі культури і освіти може дати значно більше в розумінні визволення Східньої Европи, ніж воєнні заклики". З іншої нагоди той же сенатор коментував: „Спорудження зводних мостів (між Заходом і Сходом) — скромне і неширокe досягнення. Ні в якому разі не слід розглядати це як першу ознаку загального примирення між вільним і комуністичним світом".

Наводжу тут цитати тільки з висловлювань двох державних мужів Америки: Діна Раска, що репрезентує більше помірковане крило американської демократичної думки і сен. Фулбрайта, що зараховується до крайнього ліберального крила. Із новіших голосів можна ще навести погляд Генрі Кіссінджера, який з нагоди видалення А. Солженіцина з СССР сказав: „політика відпруження не означає, що ми даємо згоду на внутрішній режим в СССР".

Так як на Заході, так і в комуністичному бльоці концепція співіснування викликала й ще нині викликає багато дискусій.

Не зважаючи на те, що положення про мирне співіснування держав з різними соціяльними системами було розроблене В. Леніним зараз же після захоплення большевиками влади, воно все було об'єктом гарячих спорів і дебат в КПСС. Теорія Леніна виходила з того, що протягом перехідного періоду від капіталізму до соціялізму неминуче існуватимуть поряд соціялістичних також капіталістичні держави. Це була складова частина ленінської теорії соціялістичної революції.

Юрій Тис - Крохмалюк

ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Міжнародна ситуація впливає на долю українського народу. І то в часах т.зв. миру, як і війни, а теж і сьогодні, в стані непевности, небезпеки та загрози для багатьох держав.

У цілому світі проходять не тільки великі збросння, але теж інтенсивні досліди над новою зброєю, над новою стратегією. Збройні сили завжди мали й будуть мати завдання діяти як фактор у міжнародній політиці даної держави. Сьогодні майже всі народи знаходяться у крутіжі небезпечних і непередбачених нових ліній стратегії їхніх противників чи ворогів. Оборона країни — як відомо — вимагає відповідних зусиль у всіх ділянках економії, великих фінансових засобів і психологічного поготівля у всіх секторах суспільного життя.

Нашою працею, серед чужинців у багатьох країнах світу, ми здобули велике число прихильників, які стали нашими політичними приятелями, але нам потрібно ще більше зусиль. Майбутні місяці чи недалекі роки можуть принести зміни, у яких до кола заінтересувань вирішних держав буде належати незалежна українська держава, поруч націй, нині переходово підкорених чи залежних від московської імперії.

Історичний досвід показує, що в минулому, коли царська Росія, а нині СССР знаходилися у загрозливій ситуації, або передбачували воєнні конфлікти, завжди здушували навіть найменші національні рухи: так було у XIX столітті, так було перед Першою і Другою світовими війнами, так і є сьогодні.

Сьогодні наступ на національне життя України ведеться усіми силами московської імперії. У допомогу національній боротьбі в Україні мусить включитися усіми можливими силами українська еміґрація. Разом з маніфестаціями потрібно вже від нині уплянувати і проводити нову стратегію оборони України, поставлену на високому рівні. Нам треба не тільки відчувати у нашому серці державний рівень думання, але й діяти державницькими методами й засобами всюди й у всіх секторах міжнародних взаємин.

Ми вже маємо покоління, в якому чимало молодих знатоків модерної політичної дії. Вони назагал обзнайомлені із питаннями тактики і з різними можливостями, як досягнути нашу мету. І ми всі нині свідомі, що на нас лежить не тільки обов'язок допомогти Україні, але й відповідальність за її майбутнє. Почуття відповідальности вимагає уважливого, широкого плянування нашої акції; тільки тоді, коли матимемо плян складений знатоками кожної ділянки національної революції, зможемо оминути фатального стану нації, яка в усіх майже випадках нової історії була замало приготована до вирішних політичних дій, і отже не досягнула найвищої мети, тобто власної, самостійної національної держави. Історія України, це історія невикористаних можливостей.

Великі завдання, що їх висуває стратегія оборони України вимагають від усіх нас поважних фондів. Для здійснення запланованих цілей створено Фонд Оборони України. Фонд Оборони України проголошено на 2-му Світовому З'їзді Організацій Українського В и з в о л ь н о г о Фронту, незламним борцем за волю України, Головою Проводу ОУН, Я. Стецьком. Був би це великий сором, якщоб з браку фондів не мали ми змоги активно включитися в боротьбу, а тільки пасивно дізнаватися про вбивства, ув'язнювання на довгі роки серед страждань і мук наших найкращих людей, про безоглядну і страшну совєтизацію - русифікацію України та переселювання мас молодих людей на терени далекої півночі. При цьому треба зважити і те, що під час воєнного конфлікту українські землі мажуть зазнати ще більшого ніж в попередніх війнах знищення і отже на відбудову багатьох ділянок українського національного життя потрібно буде великих фондів. Так отже завдання, для яких створено Фонд Оборони України численні, вони вимагають багато праці, ініціятиви і вкладу відповідних грошових засобів. За найважливіші пляни несе відповідальність уся наша еміґрація, бо вони відносяться до нашого бути — чи не бути. З тієї причини Фонд Оборони України має популярну назву мільйонового фонду.

З уваги на те, що з дефініції національної революції у наукових працях українська національна революція уже почалася, найголовнішим завданням ФОУ є забезпечити крайову боротьбу усіми можливими засобами в часі миру, війни та в усяких міжнародних ситуаціях. Отже мусимо випрацювати стратегію боротьби на найвищому рівні в усіх можливих випадках.

Ми повинні широко зорганізувати зовнішньо-політичну у тому дипломатичну діяльність, впливати на вирішні політичні чинники, опрацювати документацію для міжнародних організацій,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ірена Книш

НЕМЕРКНУЧИЙ ПОДВИГ ОЛЬГИ БАСАРАБ

2

Для чого було потрібно довкола героїчної смерти Ольги Басараб фабрикувати „шпигунську аферу" на тлі вигадок про викидків суспільства? На це питання дало відповідь „Діло", після закінчення тзв. процесу „басарабівців", що не мав крім назви ніякого безпосереднього зв'язку з убивством Ольги Басараб; в середу, 1 квітня 1925, на 3-ій сторінці в двох середніх шпальтах вміщено довшу статтю п.н. „Осліплена Теміда", з якої дійшов до відома читачів тільки вступ. Увесь дальший текст сконфісковано. Проте його вдалося зберегти на еміґрації й сьогодні він нам доступний:

"... Громадянство не проявляло цікавости до розправи Коваленка й тов. не тому, немов би воно не інтересувалося долею підсудних, а тому, що вже заздалегідь був відомий вислід процесу.

Процес Коваленка й тов. є епілогом трагічної події, яка загнала в сиру могилу благородну й ідейну громадську діячку бл. п. Ольгу Басарабову. Вже це одно рішило про долю підсудних. З тим моментом, коли від 6-ти літ загніжджений справедливості попали в руки „басарабівці", нещасна Теміда, що ще й досі зрезигновано окутує свої очі помарганою опаскою, могла її зірвати, щоб не викликати враження, немов то тут іде про справжню справедливість, бо на ділі є це тільки болюча гра в піджмурки.

Із хвилею, коли міністер правосуддя Виґановскі на спілку з лівівською політичною поліцією задекретував, що бл. п. Басарабова займалася „шпіонажею" та що вона сама добровільно позбавила себе життя в поліційних арештах, було вже відомо, по якій лінії розвинуться події, яка доля зустріне тих людей, яких приплутано до „шпіонської афери".

На лаві обвинувачених найшлися здебільшого відомі вже з попередніх процесів громадяни. А всі вони майже без винятку мали вже й передше до діла з неперебірчивою в підозріннях і засобах поліцією.

Що ж закидувано цим людям? Ділання на шкоду польської держави, себто головну зраду, чого вони мали допуститися в той спосіб, що нібито збирали відомості про силу й розтащування польського війська та зібрані дані передавали до Берліну для використання німецького й радянського генераль н о г о штабу. Коли б на момент допустити можливість, що воно справді так було, та коли розгорнути особистий склад обвинувачених, то зразу кидається в вічі, що тут маємо до діла не зі „шпіонами", але з політичними діячами. Одначе інспіраторам і керманичам, які свої здогади й обвинувачення сперли на сумнівної вартости даних, ішло про те, щоб у першу чергу їм як громадянам відобрати німб ідейности, щоб їх зіпхнути на рівень „платних шпіонів", а опісля, щоб під покришкою незвичайної важности й специфічности самої справи виключити громадянських суддів, лаву присяжних, і кинути їх на жир злободенних флюктуацій, підкреслити точку „державної конечности".

Обвинувачені стали перед судом на тайній розправі. Представник державної прокуратури, і опісля трибунал унеможливили обвинуваченим особисту оборону, відкинувши домагання відчитання акту обвинувачення в українській мові. А це було тільки продовженням тих попередніх актів, які вже до розправи заіснували в справі „басарабівців". З а м і с т ь явної розправи відбувалася т а й н а і німа поза плечима обвинувачених, у їх відсутності. Читано тільки поліційні протоколи, що вже мають свою маркантну марку, слухано великих знавців письма і представників ген. штабу та на тій основі без вислухання голосу обвинувачених, виміряно їм жорстоку кару від 15 місяців до 4 років. Найважче покарано інж. Андрія Мельника, хоч йому нічого не доказано. Всі підозріння і заміти що до нього спиралися на початкових зізнаннях Коваленка, який відкликав свої вступні зізнання, на погляд знавців письма, на погляді підхожім хіба тільки для дискусії, і на загальних теоретичних міркуваннях представника ген. штабу. А всі ці гіпотези були вповні вистачаючими, щоб підсудного інж. Мельника, переслідуваного чахоткою засадити на 4 роки до тюрми. А вже ж, що так, бо інж. Мельник боровся за визволення своєї Батьківщини, бо він був полковником і начальником штабу УНР.

Пос. Зоммерштайн зазначував недавно в бюджетовій комісії польського сойму, що в Польщі з легким серцем приноровлюється превенційний арешт, що досі на 1472 політичних в'язнів засуджено ледве четвертину, що отже той арешт у принципі й у величезній більшості був несправедливий, самовільний і зайвий. Засуд, що стрінув „басарабців" доказує, що відтепер буде інакше.

„В останніх часах, — як твердить лідер „П'ястівців" Вітос — помітний в судах розвал усякої справедливости. Повалено віру в об'єктивність судів. Виглядає так, що суди існують для політичних партій, а не для громадян.

Суди існують у першу чергу не для, тільки проти „національних меншостей". А тому й не дивує нікого присуд в процесі „басарабців", бо тут горою принцип: „Переат мундус, фіят юстіція".

З очей Теміди здерто заслону, або засунено її ще глибше на очі, або її й зовсім обезвічено — все одно, але сяк чи так тріюмфує тверда справедливість, політика „моцних людей".

Цей документ часу є виявом протесту проти насильств ворожої окупації. Уряд і поліція отим процесом тзв. басарабців, щоб себе звільнити від відповідальности на смерть Ольги Басараб, штучно й тенденційно нав'язала акт обвинувачення до її справи. Більшість обвинувачених арештовано перед убивством, а одного два місяці пізніше. Засудили їх заочно, без доказів, переважно відомих політичних діячів, деякі з давніших процесів, яким поліційні аґенти й доношики безнастанно ступали на п'яти. Сконфіскована стаття виразно вказує, як п'ятном шпигунства п о л ь с ь к е правосуддя хотіло знецінити ідейність українських патріотів.

І так справа Ольги Басараб й не вийшла на денне світло. Ми не маємо достовірних відомостей про обставини її арешту й не можемо відповісти повністю на такі засадничі питання, як „що знайдено в часі ревізії" та „коли й про що допитували на поліції". Ми знаємо тільки їхній вислід: тортуроване й мертве тіло Ольги Басараб. І ще одна преважна деталь: „Відмовляю зізнань — Ольга Басараб". Є свідки, що бачили це власноручне письмо мучениці в поліційних актах.

Польська поліція й ворожа окупація вимагали — капітуляції. Найвища жертва Ольги Басараб була мобілізуючим протестом — вона кликала не здаватись ворогові, так як вона не здалася катам. Вона вказувала своїм героїзмом, що боротьба триває, що війна з ворогом не закінчена, поки не переможе українська Правда.

І в тому немеркнучий подвиг Ольги Басараб.

(Кінець)

ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сплянувати і викласти стратегію політичних акцій і їх координації для впливових чинників. Потрібно інформацій з різних ділянок, для визначних осіб, міжнародніх з'їздів, своїх і чужих радіомовлень, статтей в чужинецькій пресі і т.д. Належить провадити боротьбу проти ворожої інфільтрації, деструктивних впливів та саботажних акцій ворога супроти української еміграції та протидіяти таким же починам серед чужинецьких політичних лідерів проти національної революції і її мети, тобто української держави.

Треба створити Інститут Оборони України на фаховому і науковому рівні, з участю знатоків поодиноких ділянок, як напр. економічної, мілітарної, політичної та інших.

Потрібно негайно почати й посилювати працю політичної місії із спеціяльними завданнями у столиці ЗСА. Нав'язувати та втримувати дипломатичні зв'язки. Провести студії над найновішими засобами ворожої стратегії для поборювання національних революцій та найбільш доцільної оборони і протинаступу власних революційних сил.

Треба мати на увазі, що не всі можливості політичної і матеріяльної допомоги воюючій Україні для всіх засобів революції, боротьби і здоров'я борців нами використані і на це теж потрібно фондів.

Конечно треба давати стипендії для студій дипломатичних, політичних, стратегічних наук та інших ділянок, що мають відношення до української національної революції.

Ми повинні провести основні студії для втримання досягнень революції у виді національної держави, для забезпечення тривання держави, її стабільности і оборонности.

Ось, це неповний перелік найважливіших завдань та можливостей, що їх треба використати нашим людям, щоб перемогти ворога — московську імперію. Успішне здійснення пляну Фонду Оборони України докаже нашу силу. Ніхто не вимагає, щоб силою ми дорівнювали державним народам, але посилена діяльність нашої еміграції стане поважним чинником для оцінки сили української нації!

Бо далі ніяк не можемо жити з опінією „великого немови", якого не стати на справжню і вирішну боротьбу й допомогу Україні.

Дмитро Гнатюк — „кандидат народу" і „наставник молоді"

Київ. — Газета „Культура і Життя" — орган міністерства культури УССР в числі з 9-го червня ц.р. помістила довшу замітку про кандидата до Верховної Ради СССР Дмитра Гнатюка. Як знаємо Дмитро Гнатюк відомий оперний співак не тільки в СССР, але також поза його кордонами з багатьох концертів — самостійних і спільних в тому числі також в ЗСА. Тамара Мар'янівська, авторка замітки, маючи на увазі кандидатуру Д. Гнатюка до Верховної Ради СССР, називає Д. Гнатюка „гідним кандидатом народу", „наставником молоді", відмічуючи при тому його функцію і завдання як довголітнього члена комуністичної партії, що „багато років очолював партійну організацію столичного театру" і цитує власні патетичні слова Д. Гнатюка з його промови виголошеної перед виборцями в Києві: „Партія і Радянська влада відкрили для мене широкі і безмежні перспективи. Тому скільки є у мене сил, усі віддам рідній країні, рідній партії". Тамара Мар'янівська закінчує свою замітку так: „Вона (зустріч Гнатюка з громадянством Києва) ще раз засвідчила, що виходець з народу назавжди пов'язав з ним свою долю і готовий віддати служінню Вітчизні ще багато творчих сил".

Українська громада в Лорейні втратила одного з перших заслужених провідників

Дня 18-го травня ц.р. помер Микола Сикута, осиротивши дружину Софію, 13 внуків, 18 правнуків та всю українську, опечалену громаду.

Покійний народився у Західній Україні і молодим хлопцем прибув до ЗСА. Обдарований здібностями й наснажений любов'ю до свого народу скоро вибився на чоло української громади — зразу у Форт Сіті в Пеннсильвенії, а від 50-ти років у Лорейні, Огайо.

У Лорейні був співосновником української православної парохії, церкви, хору, провідником молодечої організації „Січ" та головою Спортового Товариства.

З приходом нової еміграції в 50-их роках став її опікуном, дорадником і оборонцем. Разом, уже з новими емігрантами, поринув повністю в громадське життя побільшеної української громади в Лорейні. Був одним із основників Відділу Конгресового Комітету і довголітнім членом його управи — ініціятором і будівничим Українського Народного Дому. щедрим жертводавцем на всі українські організації та цілі. Зокрема був основником 50-го Відділу Українського Народного Союзу, довголітнім його головою та секретарем.

Погідною, веселою вдачою відданою працею, посвятою та жертвенністю здобув він собі довір'я і любов цілої громади. Покійний ціле своє життя стояв на чолі й був у проводі тих, що працювали для української справи.

На жаль, час — проріджує ряди перших піонерів, полум'яних трудівників. Вийшов з тих рядів і не стало також Миколи Сикути. Та Микола Сикута не відійшов у забуття. Залишилася праця його духа і рук, що позначилось на житті цілої Української Громади в Лорейні.

Його портрет на стіні Українського Народного Дому, пригадуватиме тим, що залишилися і тим, що прийдуть про його благородну й жертвенну працю для свого народу.

Богдан Дейчаківський

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Федора Марковича Бражника

зложили

на Церкву-Пам'ятник в Бавнд Бруку, Н. Дж.:

по 50.00 дол. — д-р Марія Клячко, мгр Ева Піддубчишин;

25.00 дол. — Антін і Віра Шумейко;

по 10.00 дол. — проф. Іван Паливода, Л. Паливода, Ол. Неділко, Михайло і Ольга Дяченко, Юрій і Марія Дивнич, Гриць Яремчук, Соня, Василь Гайдук;

по 5.00 дол. — о. М. Земляченко, о. Е. Новицький, о. Петро Пелех, Варвара Затовська, Марія Затовська, А. і Ю. Непийвченко, К. Марущак, проф. Василь Завітневич, П. Самойлів, В. Косирук, Іван і Леся Гасевські, Л. П., А. Галіон, А. Ширей, Владика Митрополит, Андрій Богачик, Анна Савка, Родина Кулик, Маріка Фолиш, Варвара Бакало, Андрій і Анна Юрченко, Марія Яроцька;

по 3.00 дол. — Н.Н., Власенко, Анна і сирота Андрій Сидор, Нечиткий підпис;

по 2.00 дол. — Валентина Захарченко, Василь Задорний, Р. Павлейко, Пушкаренко, Максим Паньків, Розалія Фенчинська, Василь Авраменко, Галина Біловус;

по 1.00 дол. — Ударт Марія, Ольга Картак, Евдокія Гуменюк, Макар і Анна Курилюк, Соня Вахненко;

0.50 центів — нечиткий підпис.

Разом $348.50

В часі похорону
бл. п. ФЕДОРА МАРКОВИЧА БРАЖНИКА
дружина Александра Бражник зложила:

на УВАН $100.00
на НТШ 50.00

Разом $150.00

Народний фестиваль у Еклі

Частина української виставки — із кивотом та вишиваними обрусами (вишивали жінки парохії під проводом Софії Левицької), якими є прикрашена вся церква в МекАду — на знімці: пані Софія Левицька та кандидат на конгресмена — Степан Поступак.

У днях 7, 8, і 9-го червня, б.р. відбувся вже шостий з черги Річний Народний Фестиваль у музейній місцевості Еклі, у вугільному басейні Пеннсильвенії. Держава вибрала ту місцевість, як музейний резерват копалень вугля. Тут немає телефонічних стовпів ані електрики, всі будинки, включно із таверною та конвеєрами, вагонетками якими вожено вугілля, всякі прилади, що вживалися при видобуванні вугілля, залізнича станція і т.п. — все споряджене так, як воно було понад ста років тому. Ця місцевість знаходиться на схід від міста Гейзельтону; все під охороною держави. Цього року цей Фестиваль, з нагоди перевезення туди найстаршої вуглекопської церкви, присвячено церковному мистецтву різних етнічних груп.

Це вперше в історі цієї місцевости, де був накручений фільм Парамонт Комп. „МекГваєр" із життя вуглекопів — в цьогорічному Фестивалі виступила українська група, українська католицька церква із МекАду та Український Клюб Пеннсильвенійського університету. Відділом виставки українського церковного мистецтва кермувала Софія Левицька, а університетський відділ був під керівництвом проф. того ж університету, д-ра Василя Луцева та Марії Клодницької, студентки.

У неділю по полудні виступив із нашою церковною музикою хор юначок із МекАду під керуванням о. Б. Левицького, з композиціями: Бортнянського, Веделя („Христос Воскрес" т.зв. дзвони) Кошиця, Стеценка, Вербицького, Січинського та Федорова („Молитва за Україну). Концерт передавано радіостанцією із Гейзельтону, зарекордовано музейними працівниками з Вашингтону, Д.С.

Перед концертом і після концерту, коментарі до української церковної музики там же із Еклі, заподавав керівник Української Щонедільної Одногодинної Програми із Шенандо радіостанції, Степан Поступак, член нашої церкви із МекАду та сьогодні кандидат на конгресмена із вугільного басейну до Вашингтону. Пані Левицькій допомагали: Оля і Іван Мединські, Юлія Суболіш, Марія Майдош, а виставку пояснював о. протоієрей Гілярій Врублевський із Фрилянду. Місцевий англомовний денник „Стандард - Спікер" схарактеризував цей Фестиваль „як найкращий та досі найбагатший, як у мистецьких виставках так у концертових програмах".

Молодь МекАду, 32 юначки, з третього та четвертого покоління, знову своїм хором гідно зарепрезентувала українців вугільного басейну під час Фестивалю і за це належиться признання їй самій, батькам та керівникам.

Частина української виставки — із кивотом та вишиваними обрусами (вишивали жінки парохії під проводом Софії Левицької), якими є прикрашена вся церква в МекАду — на знімці: пані Софія Левицька та кандидат на конгресмена — Степан Поступак.

Гелен Словік

В ХАЩАХ ЗАВУЗЛЕНОГО ВІДПРУЖЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ви інших держав. На думку Президента структура миру, якого прагнеться, має уможливити кожній державі реалізувати своє призначення вільно від загрози війни, сприяючи соціяльній справедливості і людській гідності. Одну річ забув Президент: всі його прикмети миру, до якого прагне політика Уряду ЗСА за його керівництвом, мають інший, окремий вимір у большевицькому царстві неключимого рабства і того виміру на всі сторони людського життя погодити не вдасться.

Своєю заявою Президент мов би створив спільний бльок з Брежнєвим у його миротворенні. Немає сумніву, що погляди Президента на мир Москва використає проти сил, які виступають в обороні прав людських і національних, що їх безпощадно нищиться і топчеться під большевицькою сваволею. А кілька років тому Президент мав зовсім інший погляд на невтручання. Пригадується його „дискусія на кухні" з Хрущовим, яка допомогла Ніксонові стати Президентом.

Виникає питання: чи можна сподіватись на подібну заяву від уряду СССР? Не можна, бо втручання у внутрішні справи інших держав було і є підставовим у зовнішній політиці ЦК КПСС. В „Коммуністі" ч. 2, 1974 р., один з відповідальних членів Політбюро за зовнішню політику Б. Пономарьов пише: „Гострота клясових протиріч в капіталістичній системі... в багатьох буржуазних країнах досягла сьогодні такого розміру, що в любий момент в якійсь ланці цієї системи може виникнути ситуація, яка відкриє шлях для ґрунтовних суспільних перебудов". Ствердивши таке, Пономарьов намічає, що треба робити, щоб ту перебудову здійснити.

Заява про невтручання, очевидно, забезпечить блискучу урочисту зустріч Президентові, але вона не є жадною протидією підступній аґресивній політиці Москви, прикритій миротворним туманом.

Відзначено „Тиждень Поневолених Націй" в ЛеМойн коледжі в Сиракюзах

Сиракюзи, Н. Й. — В неділю 16-го червня ц. р. заходами Комітету Поневолених Націй, відзначено 15-річчя проголошення резолюції, яка становила „Тиждень Поневолених Націй" як спеціяльний закон американського Конгресу. В програмі, яка відбулася в авдиторії ЛеМойн каледжу взяло участь коло двіста осіб: Комітет Поневолених Націй під голувування проф. Антоні Т. Бускарена, який відкрив свято, складається з представників естонської, лотишської, литовської, мадярської, польської та української організацій. Почесними членами Комітету є Архиєпископ Д. Конінгґем, сенатори Дж. К. Джевіст та Дж. Л. Боклі, конґресмени Дж. М. Генлі та В. Ф. Волш, та посадник Сиракюз, Лі Алексендер.

В програму, якою проводив Ф. Петравскас, входили представлення національних прапорів та приречення присяги льояльности.

Проф. Бускарен, член Редакційної Ради „Українського Квартальника", виголосив вступне слово, в якому підкреслив традиційну піддержку американського народу для тих, що борються за свободу й незалежність.

Головним промовцем на святі був д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника" в Ню Йорку, який говорив про „стан прав людини в поневолених країнах", цебто, про переслідування поневолених народів в СССР та сателітних державах. Він проаналізував американський закон про „Тиждень Поневолених Націй" та навязуючи до виступу О. Солженіцина та його „програми розв'язання Совєтського Союзу", критично оцінив теперішню американську політику відносно СССР, твердячи, що вона йде в розріз з бажанням величезної більшости американського народу.

„Ця політика", твердив промовець, „нагадує політику колишніх европейських авторитарних королів і монархів, а пізніще тоталітарних диктаторів, або політику Макевіялізму".

Розглядаючи положення поневолених народів, д-р Душник ширше задержався на аналізі політичного положення Латвії та України, як типових країн, де московсько-большевицький режим переводить безправну політику нищення й русифікації.

Вкінці промовець твердив, що політика зближення з СССР не дасть позитивних наслідків, бо вона цілковито нехтує права поневолених народів, як теж права самого російського народу, про що писали такі визначні російські дисиденти, як: О. Солженіцин, проф. Андрей Д. Сахаров та інші.

Д-ра Душника представив публиці д-р Мирон Коць, який разом з д-ром Святославом Клюфасом, головою Від. УККА в Сиракюзах, є українськими представниками у місцевому Комітеті Поневолених Народів.

У програму свята також входили виступи танцювального ансамблю СУМА, рецитації мадярського поета Петофі та квартет лотишських грачів на цитрі.

Три молоді таланти в Торонті

Торонто. — В Інституті св. Володимира в Торонті відбулася 24-ого травня виставка картин трьох молодих адептів образотворчого мистецтва: Дебори Фроляк, Віктора Москалюка і Христини Лаптути. Виставлені картини були здебільшого тематичними працями в засягу студій цих трьох молодих мистців, які саме покінчили або кінчать свою мистецьку освіту. В інформаційному листку виставки читаємо такі біографічні і творчі характеристики згаданих учасників виставки: Дебора Фроляк — народжена 1950 року. Тема: Капризні дівчата. Мистецьку освіту отримала в Центральному Технічному Інституті в Торонті, у школі мистецтв у Бенфі й у Мюнхені. На її акварелях позначилися два впливи — театральне проєктування і сучасна карикатура. Деякі з її праць знаходяться в Гарвардському університеті.

Вікор Москалюк — нар. 1950 року. Характеристика - формальний натуралізм. Кінчить цього року Торонтонську школу архітектури. Свою мистецьку освіту почав в Ковентрі коледж оф Арт в Англії. Багато подорожував по Східній Европі та Південній Америці, де студіював місцеві хліборобські спільноти. Висліди цих студій можна бачити у його виставлених працях, що є амальгамом примітивного містицизму і об'єктивного натуралізму. Він виставлявся в Торонтонському Гарт-гаузі і в картинній ґалерії в Торонті.

Христина Лаптува — нар. 1951 року. Тема: атмосфери. Середню освіту закінчила в Штатлей у Швайцарії, мистецтво студіювала в університеті Йорк у Торонті, в Еколь де Бо з'Ар в Парижі, в Тафтс коледжі в Бостоні та в ательє де Везжорбе в Парижі. Її відчуття кольорів і композиційне витончення, що є видатними прикметами її акрилічних візій атмосферні, вона частково завдячує знанню прецизного мистецтва літографії. Попередні виставки включають Український Фестиваль в Давфині, Ман., Осінній Сальон в Парижі і галерію картин Вінтерса в Торонті.

До цього хочемо додати, що загальне враження з виставки було дуже позитивне і можна з певністю передбачувати, що всі три молоді адепти мистецтва скоро займуть належне їм місце в українському і канадському мистецькому житті, на порозі якого вже тепер їх щиро вітаємо.

(вл)

Президент Ніксон хворіє на запалення жил

Вашингтон. – У понеділок, 24-го червня, напередодні поїздки президента Ніксона до Західньої Европи та Совєтського Союзу, Білий Дім поінформував, що Президент недавно хворів на запалення вен (флебіт) однієї ноги, але що хвороба вже проминула та що стан його здоров'я тепер дуже добрий. Заступник пресового секретаря Білого Дому Джерald Воррен підтвердив попередні повідомлення в цій справі, які були передані на одній радіопрограмі, але відмовився входити в подробиці. Але Джуді Джонсон, працівниця пресового бюра Білого Дому, заявила представникам преси, що Президент мав запалення вен перед і під час його недавньої поїздки на Близький Схід.

Деякі представники преси твердять, що завважили, що Президент під час цієї подорожі шкутильгав і виглядав змучений, але Джералд Воррен це заперечив.

Хоча Воррен і інші речники Білого Дому твердили, що хвороба вже проминула, то лікарі, які опікуються Президентом під час його поїздки до Західньої Европи та Совєтського Союзу, заявили, що він ще має „легке запалення жил".

ПОЧАЛАСЬ РОЗБУДОВА НАРОДНОГО ДОМУ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Управа місцевого Українського Народного Дому інформує, що в понеділок 24 червня підписано договір з українською будівельною фірмою Е. Калапуха та П. Ходневича з Юніон, Н. Дж. щодо розбудови Народного Дому, від імени якого договір підписали голова інж. М. Семанишин та секретар мгр О. Групський. Згідно з підписаною умовою, перша стадія будівельних робіт повинна бути закінчена в листопаді ц. р. Будівельний комітет очолює президент щаднично-позичкового банку в Ньюарку „Тризуб" д-р П. Богданський, а головою Фінансової комісії є д-р І. Карапінка.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 14-го червня 1974 р. по короткій і тяжкій недузі,
відійшла від нас у Вічність
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.
МАРІЯ ВАНДЖУРА

проживши 73 роки.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 17-го червня 1974 р. з катедри св. о. Миколая на український цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

В глибокому смутку:

муж — ІЗИДОР
дочка — МАРІЯ з чоловіком МИРОНОМ НАВАРИНСЬКИМ
внуки — УЛЯНА і ОРЕСТ
сестра в Україні — ОЛЬГА ОПОЛЬСЬКА
двоюрідний брат — ІВАН МАЛЮК з дружиною ДАРІЄЮ
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді і Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями,
що в неділю, 23-го червня 1974 р., ненадійно відійшов
у Вічність
наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО і ШВАҐЕР

бл. п.
ВОЛОДИМИР КУЗМЯК

на 63-му році життя, уродженець Самбірщини,
учасник Визвольних Змагань.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 27-го червня 1974 р. з похоронного заведення І. Гасина при 4244 Old York Rd. у Філядельфії, Па. до церкви Царя Христа при Каюґа вул., а відтак на український цвинтар у Факс Чейс.

В глибокому смутку:

ЛІЛЯ ХРИСТИНА — дочка з чоловіком ТОНІ ДЕЛІРІО і з донечкою НАТАЛКОЮ
МАРІЯ АННА — дочка з чоловіком МАРВІНОМ ФАКСОМ
ГАЛИНА ЯСІНСЬКА — шваґерка
та ближча і дальша Родина в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 25-го червня 1974 року,
по короткій недузі, відійшов від нас на Вічний Спочинок, на 82-му році життя,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.
ДМИТРО ОСАДЦІВ

народжений в Звенигороді, пов. Бучач, Україна.

ПАНАХИДА — в четвер, 27-го червня 1974 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Dachynsky Funeral Home, 111 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 28-го червня 1974 р. з того ж заведення до церкви св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й., а опісля на цвинтар Mt. Hope.

В глибокому смутку:

дружина — ВАРВАРА
донька — АННА ІВАНІВ з чоловіком МИКОЛОЮ
син — ОСТАП з дружиною МАРІЄЮ
внуки: ХРИСТИНА і ІГОР ІВАНІВ
ВАСИЛЬ, ВАРВАРА і КАТРУСЯ ОСАДЦІВ
та ближча і дальша Родина тут і в Україні

З глибоким жалем повідомляємо, що дня 21-го червня 1974 р. відійшов у Вічність

бл. п.
СТЕПАН САДІВСЬКИЙ

Народжений 8-го грудня 1922 р. в Короці біля Бучача.

Залишив у великому смутку дружину Стефанію, дві доні — Ларису і Анну, ближчу і дальшу Родину і засмучену Українську Громаду.

Похоронений на цвинтарі св. Лаврентія в Ню Гейвен в дні 24-го червня 1974 р.

Покійний був палким українським патріотом, членом Управи Українського Конґресового Комітету Америки — Відділ в Ню Гейвені та багатьох українських товариств і установ.

Достойній опечаленій Вдові і Доням Покійного, складаємо вислови глибокого співчуття.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ в НЮ ГЕЙВЕН

Товариство за Патріярхальний Устрій УКЦеркви

Повідомляємо Українську Громаду,
що в ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Ісповідника Віри Владики
ВАСИЛЯ ВЕЛИЧКОВСЬКОГО

в неділю, 30-го червня 1974 р., о год. 12-ій пол.
в Церкві Св. Юрія в Ню Йорку

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

УПРАВА

Відбувається Конвенція посадників американських міст

Сан Дієго, Каліфорнія. — У суботу, 22-го червня, тут розпочалася 42-га конвенція посадників міст ЗСА, яка має на меті розглянути спільні проблеми цих міст. У конвенції бере участь 350 посадників великих і середнього розміру міст. У цю середу, 26-го червня, посадники голосували над 46-ма резолюціями, які заторкують, наприклад, такі проблеми, як поліпшення засобів масової транспортації, боротьба із злочинністю, боротьба із занечищенням довкілля тощо. Резолюційна комісія в суботу рішила відкинути дві резолюції, які заторкали Вотергейтську аферу. Таким чином існують всі вигляди на те, що ця конвенція посадників не проголосує жадної резолюції, яка осуджувала б президента Ніксона за Вотергейт.

Закінчення академічного року в Філії УНУ в Чикаго

Заснована минулого року Блаженнішим Патріярхом Йосифом Філія Українського Католицького Університету в Чикаго закінчила свій перший нормальний навчальний семестр. В осінньому семестрі не відбувалися регулярні виклади, за винятком журналістичного семінара. Тоді лише проведено серію публічних академічних доповідей з циклю: „Українська Церква в минулому і сучасному" (12 викладів). Щойно в люлому відкрито запис на нормальні виклади із українознавчих предметів та на курси церковного співу і обряду. Оголошено разом шість викладів, з чого два були двогодинні (в тиждень), а чотири — по одній годині. Курси церковного обряду і співу відбувалися в двох групах — в суботу в часі дня, та серед тижня — вечором. Вписаних було разом 22 студенти, з чого 5 навдечальних.

Викладали проф. Роман Завадович (синтакси української мови), проф. Василь Маркусь (історію українського суспільно-політичної думки) та о. Мар'ян Бутринський (літургіку і церковний спів), о. Іван А. Кротець (церковний устав і основи музики).

Під кінець другого семестру всі студенти склали колоквіюм. В суботу 15 червня відбулося закінчення першого семестру праці Філії та роздача індексів. До студентів промовили їхні професори, в тому числі недавно прибулий з Риму о. проф. д-р Іван Тилявський, який в наступному семестрі буде викладати українську літературу та богословські предмети. Заповіджено початок нового академічного року на 5 жовтня 1974 р. із сподіванням збільшення числом студентів і викладів.

В цьому ж академічному році відбулися ще дві вечорниці сесії, а в другому семестрі — також чотири публічні доповіді з історії політичної думки запрошених викладачів. Доповідачі: д-р Є. Пизюр, д-р Тарас Гунчак і д-р І. Каменецький. Разом з цим розбудовується бібліотека Філії, на яку складаються цінні книжкові пожертви різних громадян і меценатів.

Для зацікавлених видавництв і авторів, що бажали б пересилати свої видання до бібліотеки Філії УКУ, подаємо адресу:

Library of the UCU Branch
in Chicago,
2305 West Superior St.
Chicago, Ill. 60612

Академія пам'яті поляглих

Дня 2-го червня 1974 в залі Українсько - Американського Дому в Міннеаполісі відбулася Урочиста Академія, присвячена пам'яті поляглих у боротьбі за волю України. Гідним уваги є те, що Академією зайнялися наші громадяни, які належать до різних політичних угруповань, але однак відчувають, що лучить їх одна ідея. Це не перший раз відбуваються такі спільні святкування на нашому терені.

Сама програма Академії була коротка, але на високому рівні. Американський гімн на фортепіяні відіграла Ірина Михайльонка.

У своєму слові на відкриття п. Писарський підкреслив, що тепер іде наступ на українську культуру і в цей час треба єднати сили на відсіч, бо тільки спільними силами діб'ємся успіху.

Головною частиною концертової програми був реферат голови ТУСМ-у Роми Лісової, в якому був чітко представлений розвиток ідеї нашого національного відродження; згадані були провідні постаті, які зложили своє життя на жертівнику України давніше і відмічено, що тепер на їх місце стають нові борці, які без вагання посвячують себе, бо бачать велику ціль перед собою — волю Народу.

Відповідну до хвилини деклямацію п.з. „До мрії" виголосила А. Правдюк. Діти уквітчали квітами символічну могилу. Збірна деклямація роя „Лисичка" юного СУМА у виконанні М. Бреславець, В. Кміт, М. Кміт, К. Крамарчук, М. Крамарчук, О. Вдовичин, Л. Яблонська, Т. Карп'як і Л. Смулка — була теж сильною точкою програми.

Деклямацію „Ми ще повернемося" Писарський заслужив собі на щире признання.

Заклик до Громадянства виголосив голова ОДВУ, В. Станиславів. Він торкнувся важливих питань нашого сьогодення, заохотив до участи у протестаційній маніфестації на 22 червня ц.р. у Вашингтоні.

Зміст петиції - протесту в обороні Мороза і Плюща відчитав голова Студентської Громади Андрій Каркоць.

Ще кілька пісень у виконанні хору ООЧСУ і СУМА під проводом інж. Є. Карп'яка і Національним гімном кінчається Академія.

Всі присутні підписують протестаційну листу і тим самим долучуються до загального протесту всіх українців проти переслідування Мороза і інших культурних діячів в Україні.

Василь Пакуляк

СПОРТ

Були це останні мистецькі змагання сезону 1973-74 „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, які відбулися на площі Фарчерс Гров в Юньйон, Н.Дж.

Переможні голі для „Ч. Січі" здобув Любомир Лужняк. Склад „Ч. Січі" в цій зустрічі був: Адамкевич, Козар, Марущак, Ткач, Білоус, Ю. Вакун, Лужняк, Фармига, Настасюк, Маза, Леонів, Шемський. Менаджер В. Матіяш.

Кінцевий, офіційний показник табелі гор „Мейджор Дивізії" сезон 1973-74:

1. С.К. „Вістула"
2. Рома С.К.
3. „Чорноморська Січ"
4. Бенефіка С.К.
5. Джер. „Бразил" С.К.
6. Португальський СК
7. Елизабет Айриш Ф.К.
8. Пассейк Італіянс
9. Молфетта С.К.
10. Мадярський С.К.

гор	точок
17	30:4
16	24:8
18	22:14
18	21:15
17	21:13
18	18:18
18	14:22
18	14:22
18	12:24
18	1:37

часників, та зложив від Ювілята — привіт.

Якщо йдеться про осяги, то дружини „Ч. Січі" в кінцевих показниках табель гор зайняли такі місця:

Жіноча група відбиванки

1. „Ч. СІЧ"
2. СУМА, Гартфорд
3. Ню Йорк

Група юначок до 18-ти років

1. „Ч. СІЧ"
2. СУМА Ірвінгтон
3. Пласт Пассейк

Чоловіча група

1. Централя, Пассейк
2. Скала, Гартфорд
3. „Ч. СІЧ"

Футбольна група новаків

1. СК СУМА „Крилаті" Йонкерс
2. „Ч. СІЧ"

Група учнів

1. СК СУМА „Крилаті" Йонкерс
2. „Ч. СІЧ"

З причини дощової зливи не відбувся фінал між старшими дружинами „Ч. Січі" і „Крилаті". В легко - атлетичних конкуренціях звання першунок і золоті медалі здобули такі спортовки „Ч. Січі": Х. Басняк (біг 60 ярдів), Наталка Басняк (скок у вис.) в старшій групі юначок і Христина Басняк в молодшій групі. Треті місця і бронзові медалі здобули: Н. Курилко (куля) і Д. Ольшанівська (скок у вис).

Перше місце здобули гінці „Ч. Січі" 4 х 110, але були дискваліфіковані через вік. Л. Крупа, що була 2 тижні старша понад 18 років. В складі дружини гінців бігли: Х. Басняк - Н. Курилко, — В. Потежна і згадана вже Л. Крупа.

Склад першунок, І-ї жіночої дружини „Ч. Січі" був: Д. Сенежак, О. Ярош, Р. Сорочко, Л. Сигіда, Х. Голинська, Н. Басняк, В. Потежна, З. Стебельська, О. Паславська.

Склад першунок юначок: Л. Бойко, Д. Твардовська, М. Сигіда, А. Терлецька, Л. Тицька, Д. Ольшанівська, Х. Басняк.

О. Твардовський

УСТ „Ч. СІЧ" УЧАСНИКОМ ІІ-х СПОРТОВИХ ІГРИЩ

Елленвілл 15-16 червня ц. р. — Кругло 100 спортсменок і спортовців, включно із своїми провідниками та опікунами репрезентували „Ч. Січ" в ІІ-х Спортових Ігрищах, Українських Молодечих Організацій, що відбулися на розлогій оселі СУМА в Елленвілл, Н.Й. Згідно із чергуванням, цьогорічні Ігрища проводили пластуни (Курення „Чорноморці". Юначки й юнаки в „Січових" малинових однострох брали участь в усіх 3-х родах спортових змагань, що розпочалися в суботу в полудне, після урочистого відкриття. В часі відкриття Провід Ігрищ, між іншими, відповідно привітав учасників „Ч. Січі" з їх 50-ти річним Ювілеєм, що його вони відзначають в цьому році. Саме з тієї нагоди до слова був запрошений голова УСТ „Ч. Січі" — М. Стебельський, який коротко промовив до у-

ТАРЗАН, Ч. 7140. Комішенер Крисп заспокоює Джозефа

Припинімо розшуки на цю ніч, Тарзане! Стає надто темно — Отаборимось тут!

Петре, глянь!.. Чи це не Джозеф?

Діти... вони пішли гратися... не вернулися перед сумерком... я журюся!

Вони напевно десь забавляються! Спокійно, Джозефе! Діти завжди будуть дітьми.

Щасливий Петро Крисп... Він же бо не знає, що діти цілком не „забавляються"!

Може, коли вони заснуть, нам поща́стить прокрастися попри них!